

DATOS IDENTIFICATIVOS

Literatura hispanoamericana I

Materia	Literatura hispanoamericana I			
Código	V01G400V01936			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Luna Selles, Carmen			
Profesorado	Chas Aguión, Antonio Luna Selles, Carmen Montero Reguera, José Francisco			
Correo-e	virginials@uvigo.es			
Web	http://http://http://litespfft.wordpress.com/			
Descrición xeral	O obxecto fundamental desta materia é proporcionar ao alumnado, a través da lectura dunha serie de obras literarias, unha visión panorámica das literaturas literaturas hispano-americanas desde as culturas prehispanicas á emancipación.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG2	CE4	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT3
	CB3	CG5	CE6	CT4
	CB5	CG7	CE9	CT6
	CB5		CE9	CT7
			CE17	CT8
			CE18	CT9

Contidos

Tema	
1. Introducción.	Conceptos básicos: literatura hispanoamericana/literaturas hispanoamericanas
2. As literaturas indíxenas precolombinas	Náhuatl Maya Quechua (Antoloxía de textos precolombianos preparada polo profesorado)
3. Historiografía indiana. Características xerais e periodización	Inca Garcilaso de la Vega. Comentarios reales de los Incas (selección). Guamán Poma de Ayala. Primer nueva crónica y buen gobierno (selección).
6. Teatro mestizo	Tragedia del fin de Atahualpa. Uscar Pauca.
7. Impacto da Ilustración en América	Antecedente do intelectual ilustrado do século XVIII. Infortunios de Sigüenza y Góngora. El lazarillo de ciegos caminantes de Alonso Carrió de la Vandra (Selección). El siglo de las luces de Alejo Carpentier.
8. Prosa política	Memorias de Servando Teresa de Mier (selección)
9. Seminario Poesía lírica e épica nos séculos XVI e XVII	Romancero (selección). La Araucana de Alonso de Ercilla (selección). Flores de Baria Poesía. Cancionero novohispano del siglo XVI. Poesía lírica de Sor Juana Inés de la Cruz.
10. Seminario Literatura de viaxes	Antecedentes Narrativas de viaxes en crónicas de América (selección de textos).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	40	70
Resolución de problemas	10	20	30
Actividades introductorias	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	42	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudo. Nestas sesións entregarase e comentará unha bibliografía detallada de cada un dos bloques do temario. A medida que se impartan os temas incorporárase en Moovi unha presentación en power point dos puntos desenvolvidos e documentación complementaria.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan exercicios e/ou problemas relacionados coa materia e as lecturas obrigatorias.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o estudiantado, así como a explicar os pormenores do curso: temario, lecturas obrigatorias, ferramentas de Moovi, probas e avaliación. Recoméndase ao estudiantado que de non poder asistir a esta sesión inicial pónase en contacto coa docente a través de correo ou solicitando unha titoría.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	En horario de titorías atenderase calquera dúbida tanto do contido da materia como dos diferentes exercicios expostos.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	En horario de titorías atenderase calquera dúbida relacionada coas probas a realizar.

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas				
Resolución de problemas	De forma paralela ao desenvolvemento das clases maxistras pedirase ao estudantado diferentes propostas relacionadas co tema desenvolvido como comentarios de texto, recensións, control de lecturas.	20	CB1 CB5	CG1 CG7	CE3 CE6 CE9	CT7 CT8 CT9	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de tres exames ao longo do curso que consistirán nun comentario de texto das lecturas obrigatorias. As datas destas probas serán proporcionadas na sesión inicial e estarán visibles en Moovi.	80	CB1 CB2	CG1 CG2 CG7	CE3 CE6	CT2 CT6 CT7 CT8 CT9	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado presencial

Serán valoradas, cunha porcentaxe do 20% da nota, as diferentes probas, que de forma paralela a cada un dos temas do temario, pediranse ao estudantado. A entrega destes exercicios realizarase a través da plataforma Moovi no prazo acordado.

Quen non entregue as actividades nas datas sinaladas deberá presentarse á avaliación única.

Serán valoradas, cunha porcentaxe do 80% da nota, os tres exames de comentario de texto que se programarán ao longo do curso.

Quen non se presente a estes exames deberá presentarse á avaliación única. A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 20% do total de resolución de problemas e ata un 80% do total das probas de desenvolvementos.

As alumnas e alumnos que non alcancen o aprobado poderán presentarse á avaliación única, na data oficial correspondente. A avaliación única consistirá na realización dun exame nas datas sinaladas pola Facultade nas convocatorias de maio e xuño/xullo.

No devandito exame o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario.

Alumnado semipresencial

É altamente recomendable a asistencia á presentación da materia o primeiro día de clase.

É necesario que se dean de alta en Moovi para a consulta do material e entrega de probas.

Para optar á avaliación continua é obrigatorio, se non se pode asistir á primeira sesión presencial da materia, solicitar a través do correo e ao comezo do curso unha titoría coa profesora. Se non se asiste presencialmente á primeira sesión ou non se solicita dita titoría, a docente entenderá que se opta pola avaliación continua.

Para ter dereito á avaliación continua o estudantado semipresencial deberá realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en Moovi e entregalas no prazo acordado, así como os tres exames programados ao longo do curso. Se é o caso de non poder asistir presencialmente aos devanditos exames débese notificar á docente, a cal propoñerá o exame vía telemática. Se non se entregan estas probas nas datas marcadas nin se realizan os exames deberá presentarse á avaliación única.

A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 20% do total de resolución de problemas e ata un 80% do total das probas de desenvolvementos.

As alumnas e alumnos que non alcancen o aprobado poderán presentarse á avaliación única, na data oficial correspondente.

A avaliación única consistirá na realización dun exame nas datas sinaladas pola Facultade nas convocatorias de maio e xuño/xullo. No devandito exame o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

De la Cruz, Juana Inés, **Poesía Lírica**, Cátedra,
 Nuñez Cabeza de Vaca, Álvaro, **Nafragios**, Cátedra,
 Carpentier, Alejo, **El Siglo de las Luces**, Cátedra,

Oviedo, José Miguel, **Historia de la literatura hispanoamericana I**, Alianza, 1995

Sigüenza y Góngora, Carlos de, **Infortunios de Alonso Ramírez**, Vicerrectorado de Investigación, Desarrollo e Inno, 2003

Todorov, Tzvetan, **La conquista de América. El problema del otro**, Siglo XXI,

Concolorcorvo, **Lazarillo de ciegos caminantes**, Emec,

Vélez, Iván, **Sobre la leyenda negra**, Encuentro, 2014

Inca Garcilaso de la Vega, **Comentarios reales**, Cátedra,

Cid Pérez, José y Dolores Martí de Cid (eds.), **Teatro indoamericano colonial**, Aguilar,

De Mier, Servando Teresa, **Memorias. Un fraile mexicano desterrado en Europa**, Trama Editorial, 2012

León-Portilla, Miguel, **La tinta negra y roja: Antología de poesía Náhuatl**, Galaxia/Gutenberg,

AA.VV., **Flores de Baria Poesía. Cancionero novohispano del siglo XVI**, Fondo de Cultura Económica, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura hispanoamericana II/V01G400V01937

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos anuncios e datas das diferentes probas.

O estudiantado de intercambio debe coñecer o idioma en que se imparte a materia (español) para poder seguila.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo estudiantado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

-Actividades introductorias: Actividade encamiñada a tomar contacto e reunir información sobre o estudiantado, así como a presentar a materia, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e Moovi. Esta sesión impartida en modalidade síncrona na aula virtual poderá ser gravada para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

-Lección Maxistral: Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo no horario oficial establecido pola facultade, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e Moovi. As sesións impartidas en modalidade síncrona nas aulas virtuais poderán ser gravadas para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

-Resolución de problemas: O estudiantado realizará exercicios a través da modalidade asíncrona, baixo as directrices e supervisión da profesora. Para a realización destas actividades o estudiantado deberá ler as lecturas e demais materiais proporcionados na plataforma Moovi.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención personalizada realizarase no despacho virtual da profesora, en horario de titorías oficiais, baixo a modalidade de concertación previa e a través do correo electrónico.

---

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Ningunha

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
As novas lecturas estarán dispoñibles para o estudiantado na plataforma Moovi.

* Outras modificacións
Ningunha

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

-Primeira edición das actas (xaneiro-maio):

O estudiantado que siga o sistema de avaliación continua realizará un exame ao final do cuadrimestre, que coincidirá coa data establecida no calendario oficial de exames da FFT, no que a cualificación suporá o 60% da nota final. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste no desenvolvemento dunha pregunta sobre o temario. Escríbese a man e asinará para daquela ser subida a Moovi. Durante o tempo de realización da proba a profesora estará dispoñible en Moovi a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado esta proba será substituída por un exame oral. Por correo comunícarase a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

De forma paralela ao desenvolvemento dos temas, o alumnado realizará diversas probas previamente anunciadas como comentario de textos, recensións, control de lecturas que deberán ser subidas a MOOVI nas datas anunciadas. Estas probas conforman até o 40% da nota final.

O estudiantado que non siga o sistema de avaliación continua terá avaliación única mediante un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de FAITIC dun exame no que o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. O exame será subido a MOOVI o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma en formato pdf ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do exame a profesora estará dispoñible en MOOVI a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado esta proba será substituída por un exame oral comunicándolle por correo a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

Na segunda edición de actas (xuño-xullo)

Na segunda edición o estudiantado deberá realizar un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de MOOVI dun dun exame no que o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. O exame será subido a MOOVI o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma en formato pdf ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do cuestionario a profesora estará dispoñible en Moovi a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado esta proba será substituída por un exame oral comunicándolle por correo a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.
